AKADEMIA BIALSKA IM. JANA PAWŁA II

ECREG STUDIES
Vol. 16, No. 4, 2023
www.ers.edu.pl
PDF OPEN ACCESS
eISSN 2451-182X

sciendo
https://sciendo.com/journal/ERS

ECONOMIC AND REGIONAL STUDIES
STUDIA EKONOMICZNE I REGIONALNE

ISSN 2083-3725 Volume 16, No. 4, 2023

SANATAN ECONOMICS: AN ETERNAL ECONOMIC ORDER

„WIECZNA EKONOMIA": WIECZNY ŁAD GOSPODARCZY

Babloo Jakhar[1,A,E-F], **Vijay Kumar**[2,A,E-F], **Sachin Sharma**[2,A,E-F], **Sunil**[3,A,E-F]

[1] Central University of Rajasthan, Department of Economics, India
[1] Centralny Uniwersytet Radżastanu, Wydział Ekonomii, Indie
[2] Chaudhary Ranbir Singh University Department of Economics, Jind, India
[2] Uniwersytet Chaudhary Ranbir Singh, Wydział Ekonomii, Jind, Indie
[3] Kurukshetra University, Department of Economics, Kurukshetra, India
[3] Uniwersytet Kurukshetra, Wydział Ekonomii, Kurukshetra, Indie

Authors' contribution/
Wkład autorów:
A. Study design/ Zaplanowanie badań
B. Data collection/ Zebranie danych
C. Statistical analysis/ Analiza statystyczna
D. Data interpretation/ Interpretacja danych/
E. Manuscript preparation/ Przygotowanie tekstu
F. Literature search/ Opracowanie piśmiennictwa
G. Funds collection/ Pozyskanie funduszy

Citation:
Jakhar, B., Kumar, V., Sharma, S., Sunil (2023). Sanatan Economics: an eternal economic order/ „Wieczna Ekonomia": wieczny ład gospodarczy. *Economic and Regional Studies, 16*(4), 708-714. https://doi.org/10.2478/ers-2023-0043

OTHERS

JEL code: B30 N00, Z00, Z12

Submitted:
September 2023

Accepted:
November 2023

Abstract

Subject and purpose of work: This short paper deals with Sanatan Economics and explains its importance and why Sanatan Economics should be studied.
Materials and methods: The work is based on the principles of Sanatan Dharma. The content is based on the Sanatan Scriptures, available literature, and the authors' understanding of Sanatan Economics.
Results: Sanatan economics (in a narrow sense, it may be called Hindu Economics) deals with ethical principles, self-sufficiency, balanced economic growth, and responsible use of resources while considering the broader societal and moral context of economic activities. It should be used for the betterment of human life and positive societal change in terms of economic order, because sustainability, balanced economic growth, value-based economic decisions, vocals for local, self-sufficiency, and moral and ethical decisions are the needs of the present economic order.
Conclusions: The study of Sanatan Economics enlightens the path for the betterment of societal economic change.

Keywords: Sanatan economics, Hindu economics, eternal economic order, sustainability

INNE

Klasyfikacja JEL: B30 N00, Z00, Z12

Zgłoszony:
wrzesień 2023

Zaakceptowany:
październik 2023

Streszczenie

Przedmiot i cel pracy: Artykuł omawia pojęcie „wiecznej ekonomii" (*Sanatan Economics*) oraz wyjaśnia jego znaczenie i powody, dla których „wieczna ekonomia" powinna być przedmiotem badań.
Materiały i metody: Praca opiera się na zasadach Sanatana Dharma. Treść opiera się na wiecznych księgach (*Sanatan Scriptures*), dostępnej literaturze oraz sposobie pojmowania „wiecznej ekonomii" przez autorów.
Wyniki: Pojęcie „wiecznej ekonomii" (w wąskim znaczeniu można nazywać ją ekonomią hinduską) obejmuje zasady etyczne, samowystarczalność, zrównoważony wzrost gospodarczy oraz odpowiedzialne korzystanie z zasobów, a zarazem przedstawia szerszy kontekst społeczny i moralny aktywności ekonomicznej. Ekonomia ta powinna służyć ulepszaniu ludzkiego życia oraz pozytywnym zmianom społecznym w kategoriach porządku gospodarczego, gdyż obecny ład gospodarczy potrzebuje zrównoważonego rozwoju, w tym gospodarczego, decyzji ekonomicznych

Address for correspondence / Adres korespondencyjny: *Dr Babloo Jakhar (ORCID 0000-0003-3885-6421; HYPERLINK "mailto:Babloojakhar1993@gmail.com" Babloojakhar1993@gmail.com); Department of Economics, Central University of Rajasthan, NH-08, Bandar Sindri, Kishangarh, Ajmer, Rajasthan, India; phone: +919518147463. Dr Vijay Kumar (ORCID 0009-0002-1360-1158; HYPERLINK "mailto:Vijaykuamr@crsu.ac.in" Vijaykuamr@crsu.ac.in); Sachin Sharma (ORCID 0000-0002-5554-9434; HYPERLINK "mailto:sachin.econix@gmail.com" sachin.econix@gmail.com); Sunil . (Sunilyadaveco@gmail.com).*

Journal included in: AgEcon Search; AGRO; Arianta; Baidu Scholar; BazEkon; Cabell's Journalytics; CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure); CNPIEC – cnpLINKer; Dimensions; EBSCO; ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences); ExLibris; Google Scholar; Index Copernicus; J-Gate; JournalTOCs; KESLI-NDSL (Korean National Discovery for Science Leaders); MyScienceWork; Naver Academic; Naviga (Softweco); Polish Ministry of Science and Higher Education; QOAM (Quality Open Access Market); ReadCube; SCILIT; Semantic Scholar; TDNet; Ulrich's Periodicals Directory/ulrichsweb WanFang Data; WorldCat (OCLC); X-MOL

Copyright: © Babloo Jakhar, Vijay Kumar, Sachin Sharma, Sunil. **Publisher:** John Paul II University in Biała Podlaska, Poland.

opartych na wartościach, dopuszczenia do głosu lokalnej społeczności, samowystarczalności oraz moralnych i etycznych decyzji.
Wnioski: Badanie „wiecznej ekonomii" toruje drogę do ulepszania społecznych zmian gospodarczych.

Słowa kluczowe: „wieczna ekonomia", ekonomia hinduska, wieczny ład gospodarczy, zrównoważony rozwój

Introduction

Before discussing SANATAN ECONOMICS, we should be aware of the meaning of the word Sanatan. In literature, the term "Sanatan" is often associated with Hinduism and Indian philosophy. "Sanatan" is derived from the Sanskrit word "Sanatana," which means eternal, everlasting, or timeless. In the context of Indian philosophy, it is used to describe the eternal truths and principles that are believed to underlie the universe and the spiritual realm. Here the term "Sanatan Economics" deals with the economic ideas that originated in *Akhand Bharat*[1] and were disseminated across the world. Bokare (1993) called it Hindu Economics or Eternal Economic Order. We use "Sanatan Economics" instead of "Hindu Economics" because Hindu Economics is a narrow term. Sanatan Economics is not only associated with Hinduism but also with everyone and this is an everlasting and timeless concept. A similar methodology was used by Skorokhodova (2019) in his paper. The existence of Sanatan Economics is as old as human beings themselves on this earth. It evolved with the initial phase of the evolution of economic society, and the benefits of the Sacred Vedas were theoretically discussed in Sanatan Economics (or Hindu Economics). The holy Vedas bestowed abundance on mankind (Bokare, 1993). In a summarised way, Sanatan economics deals with ethical principles, self-sufficiency, balanced economic growth, and responsible use of resources, while considering the broader societal and moral context of economic activities.

Physiocrats and classical economists explored the natural order of society in depth in the 19th century. The constraints of present economic theory are insurmountable for Western economics. However, Sanatan economics investigates the paradigm of the theory of abundance. It is all about the evolution of economic theories and thoughts throughout history. The body of Western economics ignores ancient India. However, ancient India has historical proof of being the first to use the term "economics," the first to write about it in books, and the first to define it. Sanatan economics announces the dawn of Hindu civilisation for all people. It completely transforms every economic factor. Sanatan economics is the only and proper response to stagflation, poverty, the

[1] Undivided India.

Wstęp

Przed przystąpieniem do omówienia WIECZNEJ EKONOMII (*SANATAN ECONOMICS*) musimy być świadomi znaczenia słowa *sanatan*. W literaturze termin *sanatan* często kojarzony jest z hinduizmem i filozofią indyjską. *Sanatan* wywodzi się z sanskryckiego słowa *sanātana*, które oznacza wieczność lub ponadczasowość. W kontekście filozofii indyjskiej termin ten służy do opisania wiecznych prawd i zasad, które uznawane są za fundament wszechświata i sfery duchowej. W tym artykule termin „wieczna ekonomia" (*Sanatan Economics*) odnosi się do idei gospodarczych, które powstały w ramach koncepcji *Akhand Bharat*[1] i rozpowszechniły się na całym świecie. Bokare (1993) określał go jako ekonomię hinduską lub wieczny ład gospodarczy. My używamy terminu „wieczna ekonomia", a nie „ekonomia hinduska", gdyż ta ostatnia ma wąskie znaczenie. „Wieczna ekonomia" jest kojarzona nie tylko z hinduizmem, ale też z każdą osobą i jest pojęciem odwiecznym i ponadczasowym. Podobną metodologię stosował w swoim artykule Skorokhodova (2019). „Wieczna ekonomia" istnieje od tak dawna, jak istoty ludzkie na ziemi. Pojęcie to ewoluowało wraz z początkową fazą ewolucji społeczeństwa gospodarczego, a korzyści płynące z Wed (świętych ksiąg hinduizmu) były teoretycznie omawiane w „wiecznej ekonomii" (zwanej też ekonomią hinduską). Święte Wedy obdarzyły ludzkość dostatkiem (Bokare, 1993). Mówiąc zwięźle, pojęcie „wiecznej ekonomii" obejmuje zasady etyczne, samowystarczalność, zrównoważony wzrost gospodarczy oraz odpowiedzialne korzystanie z zasobów, a zarazem przedstawia szerszy kontekst społeczny i moralny aktywności ekonomicznej.

W XIX wieku naturalny ład społeczny badali szczegółowo fizjokraci i klasyczni ekonomiści. Ograniczenia obecnej teorii ekonomicznej są nie do przezwyciężenia dla zachodniej gospodarki. „Wieczna ekonomia" bada jednak paradygmat teorii obfitości. Chodzi tu o ewolucję teorii i myśli ekonomicznych na przestrzeni całej historii. Zbiór zasad i przepisów zachodniej gospodarki pomija starożytne Indie. Istnieją jednak historyczne dowody, że to w starożytnych Indiach użyto po raz pierwszy terminu „ekonomia", napisano o nim w książkach oraz go zdefiniowano. „Wieczna ekonomia" zwiastuje świt cywilizacji hinduskiej dla wszystkich ludzi. Odmienia

[1] Niepodzielone Indie.

tyranny of taxation, black money, etc. due to the fallacy of Marxian economics and the collapse of bourgeois economics. It incorporates the decentralisation of Gandhi, the holistic economy of Pandit Deendayal, the interest-free society, and the socialist mindset. Additionally, we advance towards a tax-free budget and a permanent economic system (Bokare, 1993).

Books on economics that have been codified include the Smruti of Manu, Yajnavalka, Gautama, Apastambha, Shukracharya, Arthshastra, etc. Ancient Indian author Kautilya, also known as Chanakya, is credited with writing the Arthshastra, a book on politics, economics, and military tactics. Kautilya was a scholar, teacher, and advisor to Chandragupta Maurya, the founder of the Maurya Empire in ancient India, around the 4th century BCE. The Arthshastra is one of the most significant texts in Indian economics, political thought, and administration. The word "Arthshastra" is often translated as "The Science of Wealth" or "The Treatise on Material Gain." It consists of 15 books or sections that cover various aspects of governance, economics, diplomacy, law, and military strategy. From the present economic viewpoint, "Arthshastra" offers insights into economic policy, taxation, trade, and agriculture to enhance the wealth and prosperity of the state.

Before starting the discussion about Sanatan Economic thoughts, there is a basic question that should be answered firmly. *Why should we study Sanatan Economics?* In Hindu philosophy, "Sanatan Dharma" refers to the eternal and universal principles that govern life and the universe. Studying economics within the context of Sanatan Dharma provides insights into the economic thought and practices of Hindu culture, which has a rich history dating back thousands of years. Hinduism and other philosophical traditions often emphasise ethical and moral principles. Studying economics from a Sanatan perspective may lead to discussions about economic ethics, social justice, and sustainability. The prime motive of a welfare state is what ought to be rather than What is? Hence, Sanatan Economics focused on the welfare of inhabitants with sustainable development. Further, integrating economic concepts with philosophy, ethics, and spirituality can lead to a more holistic understanding of economic behaviour and its impact on society. For individuals interested in both economics and spirituality, studying Sanatan Economics can be a way to explore the intersection of these two areas and deepen their personal understanding and the well-being of society. Bokare (1993) stated that "there is no other way than to go for the 'Third Way' and follow the principles of 'Hindu Economics' if we want a stable global order that is based on sustainable co-existence and not exploitation."

ona całkowicie każdy czynnik ekonomiczny. „Wieczna ekonomia" jest jedyną właściwą odpowiedzią na stagflację, biedę, tyranię opodatkowania, „brudne pieniądze" itd. z powodu błędności założeń ekonomii marksistowskiej i upadku ekonomii mieszczańskiej. Obejmuje ona decentralizację Gandhiego, gospodarkę holistyczną Pandita Deendayala, społeczeństwo bezinteresowne i socjalistyczny sposób myślenia. Oprócz tego zmierzamy do nieopodatkowanego budżetu i stałego systemu gospodarczego (Bokare, 1993).

Księgi o tematyce ekonomicznej, które zostały skodyfikowane, to m.in. Manusmryti, Yajnavalka, Gautama, Apastambha, Shukracharya, Arthshastra itd. Starożytnemu indyjskiemu autorowi, Kautilji, znanemu też jako Kautilja, przypisuje się autorstwo Arthshastry – księgi o polityce, ekonomii i taktyce wojskowej Kautilja był uczonym, nauczycielem i doradcą Czandragupty Maurji, założyciela imperium Maurów w starożytnych Indiach około IV w. p.n.e. Arthshastra należy do najbardziej znaczących tekstów w indyjskiej ekonomii, myśli politycznej i administracji. Słowo „Arthshastra" jest często tłumaczone jako „nauka o bogactwie" lub „traktat o zysku materialnym". Składa się on z 15 ksiąg (rozdziałów) omawiających różne aspekty zarządzania, ekonomii, dyplomacji, prawa i strategii wojskowej. Z obecnego ekonomicznego punktu widzenia „Arthshastra" oferuje wgląd w politykę gospodarczą, opodatkowanie, handel i rolnictwo w celu podnoszenia bogactwa i dobrobytu państwa.

Przed rozpoczęciem dyskusji o myślach „wiecznej ekonomii" należy wyraźnie odpowiedzieć na jedno podstawowe pytanie. *Dlaczego powinniśmy badać „wieczną ekonomię"?* W filozofii indyjskiej „Sanātana Dharma" odnosi się do odwiecznych i uniwersalnych zasad rządzących życiem i wszechświatem. Badanie ekonomii w kontekście Sanātana Dharma daje wgląd w myśl ekonomiczną i praktyki gospodarcze kultury hinduskiej, która posiada długą historię datującą się wiele tysięcy lat wstecz. Hinduizm i inne tradycje filozoficzne często kładą nacisk na zasady etyczne i moralne. Badanie ekonomii z „wiecznej" perspektywy może prowadzić do rozmów na temat etyki gospodarczej, sprawiedliwości społecznej i zrównoważonego rozwoju. Główną motywacją państwa opiekuńczego jest to, co powinno być, a nie to co jest. Dlatego też „wieczna ekonomia" skupiła się na dobrobycie mieszkańców wraz ze zrównoważonym rozwojem. Ponadto integrowanie koncepcji ekonomicznych z filozofią, etyką i duchowością może prowadzić do bardziej całościowego rozumienia zachowań ekonomicznych i ich oddziaływania na społeczeństwo. Dla osób zainteresowanych zarówno ekonomią, jak i duchowością badanie „wiecznej ekonomii" może być sposobem na odkrywanie punktów styku tych

Although Sanatan Economics is not as well-developed or well-known as economics itself, there are many principles and values in Sanatan Dharma that guide economic behaviour and decisions. In this context, *Nadkarni (n.a.); and L. Ramrattan (2009)* also talked about Ethics and Human Goals in Hindu Economic Philosophy. These principles are rooted in Hindu religious and philosophical traditions and can guide people and society in economic matters. Sanatan (sometimes called Hinduism) is a very diverse and ancient faith with various interpretations. However, here are some of the main principles that are related to Sanatan Economics: (i) *Dharma* means duty, justice, and morality. In Hinduism, dharma is a fundamental concept. In economics, dharma means that you should conduct your economic activities in accordance with your dharma (duty). For example, you should conduct your business in an ethical manner, be fair in your transactions, and fulfil your duties to your family and society. Sanatan or Hinduism is also based on the principles of (ii) *Karma* (action and consequences) and (iii) *Ahimsa* (non-violence). In the economic sphere, Ahimsa means abstaining from economic activities that harm people, animals, or the environment. It also emphasises ethical and sustainable business practices. The concept of sustainable development was introduced in the late 20th century in economics. But in Sanatan Economics, Sustainability is the root of Sanatan Dharma. It means taking care of uncared people without compromising the needs of future generations. Because it promotes self-sufficiency and simplicity, it encourages people to live within their means and be content with what they have. It does not discourage economic growth and prosperity, but it does discourage materialism and greed. One of the most important aspects of Sanatan Economics is charity and generosity. Hindus practise charity and generosity by donating their wealth to those in need and by performing acts of kindness. Respecting and taking care of nature and the well-being of society is a founding principle of Sanatan. In Sanatan, wealth is seen as a means to a purpose, not a goal in itself (wealth as a means, not an end). Wealth accumulation for the sake of accumulating wealth is seen as useless. Wealth should be utilised for the benefit of the individual and society. In economics, the sole purpose of any kind of economic activity is an accumulation of wealth, and fulfilment of self-desire or self-interest spurs people to use their resources to earn more money (Smith, 1776). Conversely, in Sanatan Economics, the accumulation of wealth as a goal in itself is rejected. The Sanatan Economic system believes in taking care of uncared people rather than merely focusing on the self-interest of accumulating more wealth. The concept of sustainable development is inherent in the Sanatan economic system.

dwóch obszarów oraz pogłębienie swojej osobistej wiedzy o społeczeństwie i jego dobrobycie. Bokare (1993) stwierdza, że „nie ma innej drogi niż "Trzecia Droga" i przestrzeganie zasad ekonomii hinduskiej, jeśli chcemy stabilnego ładu gospodarczego opartego na zrównoważonej koegzystencji, a nie eksploatacji."

Chociaż „wieczna ekonomia" nie jest tak dobrze rozwinięta ani znana jak sama ekonomia, w koncepcji Sanatan Dharma istnieje wiele zasad i wartości kierujących zachowaniami i decyzjami ekonomicznymi. W tym kontekście *Nadkarni (n.a.); i L. Ramrattan (2009)* omawiali również etykę i ludzkie cele w hinduskiej filozofii ekonomicznej. Zasady te zakorzenione są w hinduskich tradycjach religijnych i filozoficznych; obywatele i społeczeństwo mogą kierować się nimi w kwestiach ekonomicznych. „Wieczna" koncepcja (zwana też czasem hinduizmem) jest bardzo zróżnicowaną starożytną wiarą o rozmaitych interpretacjach. Istnieje jednak kilka ogólnych zasad związanych z „wieczną ekonomią". (i) *Dharma* oznacza obowiązek, sprawiedliwość i moralność. W hinduizmie *dharma* jest pojęciem fundamentalnym. W ekonomii *dharma* oznacza, że swoją aktywność ekonomiczną należy prowadzić zgodnie ze swoim *dharma* (obowiązkiem). Należy na przykład prowadzić swoje przedsiębiorstwo w sposób etyczny, zawierać transakcje w sposób uczciwy i wypełniać swoje obowiązki wobec rodziny i społeczeństwa. *Sanatana* (Hinduizm) opiera się również na zasadach (ii) *karmy* (działania i konsekwencji) oraz (iii) *ahimsy* (niestosowania przemocy). W wymiarze ekonomicznym *ahimsa* oznacza powstrzymanie się od aktywności ekonomicznej, która szkodzi ludziom, zwierzętom i społeczeństwu. Kładzie ona również nacisk na etyczne i zrównoważone praktyki biznesowe. Koncepcja zrównoważonego rozwoju została wprowadzona pod koniec XX wieku w ekonomii. Jednak we „wiecznej ekonomii" u podstaw Sanātana Dharma leży zrównoważony rozwój. Oznacza on troskę o ludzi, o których nikt się nie troszczy, bez poświęcania potrzeb przyszłych pokoleń. Promując samowystarczalność i prostotę, zachęca ludzi do życia na miarę swoich materialnych możliwości i bycia zadowolonymi z tego, co mają. Nie neguje wzrostu gospodarczego i dobrobytu, za to potępia materializm i chciwość. Do najważniejszych cech „wiecznej ekonomii" należą dobroczynność i hojność. Hindusi praktykują dobroczynność i hojność poprzez przekazywanie swojej własności osobom potrzebującym i wykonywanie dobrych uczynków. Fundamentalną zasadą „wiecznej ekonomii" jest poszanowanie natury i dbanie o nią oraz dobrobyt społeczeństwa. Bogactwo traktuje się tu jak środek do celu, a nie cel sam w sobie (bogactwo jako środek, nie cel). Gromadzenie bogactwa dla samego gromadzenia postrzega się jako bezużyteczne. Bogactwo należy wykorzystywać dla

Further, Sanatan economic ethics are based on the principles of ethical business practices. These principles include fair trade, integrity, transparency, and respect for contracts and agreements. Some of the most important Sanatan ethical principles include those mentioned in the sacred texts of the Hindu faith, such as the Hindu scripture, the Ashram, and the Vedas. Hence, Sanatan Economics believes in local and sustainable economy. It believes in community and self-reliance. It believes in supporting local businesses and sustainable business practices (Hrishikesh, 2012). Sanatan Economics is not against globalisation, but this does not mean achieving globalisation at the cost of local business practices. (iv) *Renunciation and detachment*: While economic activities are important, Hindus also emphasise the importance of renunciation and separation from worldly possessions. This is especially important in the later years (*sannyasa*) when people are focused on spiritual activities rather than accumulating wealth.

Sanatan Economics is not only a formal economic theory but also a collection of ethical and moral principles in economic activities. Further, Hinduism is a very heterogeneous religion, with many different beliefs and practices. Not all Hindus follow these principles in the exact same way, but every Hindu relates to the core of the Sanatan Dharma. There is unity in diversity. In addition, economic behaviour is affected by several factors, such as culture, location, availability of resources, preferences, and personal circumstances.

Why is Sanatan Economics important? This question should be answered in the light of Sanatan Economics. It is important because it is based on sustainable economic strategies. These strategies include the promotion of renewable energy sources, responsible management of resources, eco-friendly production processes, and holistic development of society. Ethical and moral practices are part of economic decision-making. In Sanatan Economics, what to produce, how to produce, and for whom to produce are decisions based on the principle of sustainability and moral practices. The sole objective of economic decisions is to attain economic stability and long-term growth rather than short-term profits. This could include policies that promote saving, investing in educational and research initiatives, and developing infrastructure. Further, Sanatan Economics is focused on improving the quality of life in communities and society, rather than just focusing on personal wealth. This could include things like reducing income inequality, increasing access to health care and education, and strengthening social safety nets. It is based on balanced economic growth. Nalanda (established in the 5th century AD) and Takshashila were the epic centre of Sanatan

dobra poszczególnych osób i społeczeństwa. W ekonomii ogólnej jednym celem wszelkiej działalności gospodarczej jest akumulacja bogactwa, a chęć zrealizowania własnych pragnień lub własnego interesu sprawia, że ludzie wykorzystują swoje zasoby do zarabiania jeszcze więcej pieniędzy (Smith, 1776). Z kolei w „wiecznej ekonomii" akumulacja bogactwa jako cel sam w sobie jest odrzucana. System „wiecznej ekonomii" stawia na troskę o ludzi pozbawionych opieki, zamiast skupiać się głównie na gromadzeniu coraz większego bogactwa we własnym interesie. Koncepcja zrównoważonego rozwoju jest wpisana w system „wiecznej ekonomii".

Poza tym etyka „wiecznej ekonomii" opiera się na zasadach etycznych praktyk biznesowych. Zasady te obejmują sprawiedliwy handel, uczciwość, przejrzystość oraz poszanowanie umów i porozumień. Do najważniejszych zasad etycznych „wiecznego" systemu należą również te zawarte w świętych tekstach hinduskiej wiary, w tym księgach hinduizmu, Aszram i Wedach. Stąd też „wieczna ekonomia" wierzy w lokalną i zrównoważoną gospodarkę. Wierzy w społeczność i samowystarczalność. Wierzy we wspieranie lokalnych przedsiębiorstw i zrównoważone praktyki biznesowe (Hrishikesh, 2012). „Wieczna ekonomia" nie jest przeciwko globalizacji, jednak nie oznacza to dążenia do globalizacji za cenę lokalnych praktyk biznesowych. (iv) *Wyrzeczenie i oderwanie*: Choć aktywność ekonomiczna jest ważna, Hindusi podkreślają również znaczenie wyrzeczenia i odcięcia się od dóbr doczesnych. Jest to istotne zwłaszcza w latach późniejszych (*sannyasa*), gdy ludzie skupiają się na aktywności duchowej, a nie gromadzeniu bogactwa.

„Wieczna ekonomia" jest nie tylko oficjalną teorią ekonomiczną, ale również zbiorem etycznych i moralnych zasad w aktywności ekonomicznej. Ponadto hinduizm jest religią bardzo niejednorodną, obejmującą wiele różnych wierzeń i praktyk. Nie wszyscy Hindusi przestrzegają tych zasad w identyczny sposób, jednak każdy Hindus odwołuje się do istoty Sanātana Dharma. Mamy tu do czynienia z jednością w różnorodności. Oprócz tego na zachowania ekonomiczne wpływ mają liczne czynniki, jak choćby kultura, położenie, dostępność zasobów, preferencje i sytuacja osobista.

Dlaczego „wieczna ekonomia" jest istotna? Na to pytanie należy odpowiedzieć w świetle „wiecznej ekonomii". Jest ona istotna, gdyż opiera się na zrównoważonych strategiach ekonomicznych. Strategie te obejmują promocję odnawialnych źródeł energii, odpowiedzialne zarządzanie zasobami, ekologiczne procesy produkcji oraz całościowy rozwój społeczeństwa. W podejmowaniu decyzji ekonomicznych ważną rolę odgrywają praktyki etyczne i moralne. W „wiecznej ekonomii" decyzje o tym, co

literature, i.e. the famous treatise *Arthashastra*, (Sanskrit for the knowledge of Economics) by Chanakya, was composed in Takshashila itself. According to Sanatan Economics, cultural values and traditions should be considered when economic decisions are taken; it focuses on policies that help local businesses and protect cultural heritage. It is based on eternal economic order to attain the well-being of all the living and non-living things on earth instead of simply achieving economic growth. It seeks value-based societal change, not materialistic ones, whereas modern economics is based on rigorous empirical analysis, mathematical modelling, and data-driven research.

The study of Sanatan Economics is a must for the betterment of human life and positive societal change in terms of economic order, because sustainability, balanced economic growth, value-based economic decisions, vocals for local, self-sufficiency, and moral and ethical decisions are the needs of the present economic order. Economics is not merely studying how a society manages its scares resources in order to achieve economic development and maintain economic growth. It is time to take care of uncared people without compromising the needs of future generations. Because carelessness of one place are a curse to the whole world. At the end of this short paper on Sanatan Economics, we may conclude in the words of Subramaniam (1965): "The most significant feature of the Hindu culture throughout its long history has been the presence of synthesis and the absence of the thesis and anti-thesis. It is the true spirit of Sanatan".

produkować, jak produkować i dla kogo produkować opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju i praktyk moralnych. Jedynym celem decyzji ekonomicznych jest osiągnięcie stabilności ekonomicznej i długoterminowego wzrostu, a nie krótkoterminowych zysków. Można go realizować również za pomocą strategii promujących oszczędzanie, inwestowanie w inicjatywy edukacyjno-badawcze i rozwój infrastruktury. Ponadto „wieczna ekonomia" skupia się na podnoszeniu jakości życia we wspólnotach i społeczeństwie zamiast stawiania na osobisty dobrobyt. Cel ten można realizować np. poprzez niwelowanie nierówności dochodów, zwiększanie dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. „Wieczna ekonomia" opiera się na zrównoważonym wzroście gospodarczym. Ważnym ośrodkiem tej myśli ekonomicznej był klasztor Nalanda (istniejący od V w. n.e.), a także – np. słynny traktat *Arthaśastra* (w języku sanskryckim: znajomość ekonomii) autorstwa Ćanakji, powstał w samej Takszaśili. Zgodnie z „wieczną ekonomią" przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych należy brać pod uwagę wartości i tradycje kulturowe; nacisk położony jest na strategie, które wspierają lokalne przedsiębiorstwa i chronią dziedzictwo kulturowe. Ekonomia ta opiera się na wiecznym ładzie gospodarczym z myślą o osiągnięciu dobrobytu wszystkich istot żywych i martwych na Ziemi, a nie zwykłym osiągnięciu wzrostu gospodarczego. Dąży ona do zmian społecznych opartych na wartościach, a nie materialistycznych, podczas gdy współczesna ekonomia opiera się na ścisłej analizie empirycznej, modelowaniu matematycznym i badaniach z wykorzystaniem danych.

Prowadzenie badań nad „wieczną ekonomią" jest konieczne w celu ulepszania ludzkiego życia oraz pozytywnych zmian społecznych w kategoriach porządku gospodarczego, gdyż obecny ład gospodarczy potrzebuje zrównoważonego rozwoju, w tym gospodarczego, decyzji ekonomicznych opartych na wartościach, dopuszczenia do głosu lokalnej społeczności, samowystarczalności oraz moralnych i etycznych decyzji. W ekonomii chodzi o coś więcej niż badanie, w jaki sposób społeczeństwo zarządza swoimi skromnymi zasobami w celu osiągania rozwoju ekonomicznego i podtrzymywania wzrostu gospodarczego. Czas zatroszczyć się o ludzi pozbawionych opieki, nie poświęcając przy tym potrzeb przyszłych pokoleń. Niedbałość w jednym miejscu jest bowiem przekleństwem dla całego świata. To krótkie opracowanie na temat „wiecznej ekonomii" chcielibyśmy zakończyć słowami Subramaniam (1965): „Najistotniejszą cechą kultury hinduskiej w jej całej długiej historii była obecność syntezy oraz brak tezy i antytezy. To jest prawdziwy duch wiecznej ekonomii".

References:

1. Bokare, M., G. (1993). *Hindu economics (Eternal economic order)*, New Delhi: Janaki Prakashan.
2. Hrishikesh D. V. (2012). *The oxford handbook of Hindu economics and business.* New York: Oxford University Press.
3. Nadkarni (n.a.). Hindu economic philosophy. Available at: https://www.mvnadkarni.com/files/Hindu%20Eco%20Philosophy.pdf
4. Ramrattan, L. (2009). Hinduism and economic crises, *The American Economist*, 53, (1), 35-47. Available at: https://www.jstor.org/stable/40657774
5. Rangarajan, L. N. (ed. & tr.) (1992). *Kautilya: Arthashastra*. New Delhi: Penguin.
6. Skorokhodova T. (2019). "We Want to Use the Word Vedantist instead of Hindu": An Interpretation of History of Indian Philosophy in the Works by Swami Vivekananda. *Voprosy filosofii* (1), 184-194. https://doi.org/10.31857/S004287440003632-0
7. Smith, A. (1776). *The wealth of nations*, New York: P. F. Collier & Sons.
8. Subramaniam, S. (1965). *Review: Hindu culture and economic development*, *Collection of Essays* by K. William Kapp. Available at: https://www.jstor.org/stable/40436361

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). License (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl) allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.